

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 26249/2022 din data de 1.02.2023

Domnului Mario-Ovidiu Oprea,
Secretar general al Senatului României

Biroul permanent al Senatului

Bp. 778 / 6.02.2023

L38/2023 Stimate domnule secretar general,

8748/2022

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. 5615 din 5 decembrie 2022 prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 – Codul Muncii și modificarea Legii nr. 62/2011 a dialogului social în vederea reglementării unitare a jurisdicției muncii*, în vederea avizării, vă comunicăm că această solicitare a fost analizată în ședința din data de 25 ianuarie 2023 a Comisiei nr. 1 - reunită „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Referitor la solicitarea de avizare a propunerii legislative, având în vedere prevederile art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și interpretarea dată de Curtea Constituțională sintagmei „acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești”, Comisia a reținut că nu se impune emiterea unui aviz de către Consiliul Superior al Magistraturii, urmând a fi exprimat un punct de vedere.

În prealabil, Comisia a constatat că Legea dialogului social nr. 62/2011 a fost abrogată prin Legea nr. 367/2022 a dialogului social, publicată în Monitorul Oficial nr. 1.238 din 22 decembrie 2022.

Totodată, se constată că noua Lege a dialogului social nu mai cuprinde reglementări referitoare la conflictele individuale de muncă.

În Titlul IX – Dispoziții tranzitorii și finale din Legea nr. 367/2022, la art. 188 s-a stabilit că „dispozițiile contrare prezentei legi din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 18 mai 2011, cu modificările și completările ulterioare, precum și din legislația conexă, vor fi armonizate în termen de 60 de zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.”

Pe aceste premise, Comisia a apreciat că nu se mai impune analiza propunerilor formulate la art. I referitoare la abrogarea mai multor articole din Legea dialogului social nr. 62/2011, în condițiile în care acest act normativ a fost abrogat în integralitate.

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

În plus, Comisia a reținut că modificările și completările propuse care se referă la Legea nr. 53/2003 ar trebui, eventual, să facă obiectul demersului legislativ ce va fi inițiat pentru armonizarea Codului muncii cu noua Lege a dialogului social, în termenul prevăzut la art. 188 din Legea nr. 367/2022.

În ceea ce privește propunerile de modificare și completare a Legii nr. 53/2003 privind Codul muncii, Comisia a apreciat că se impun următoarele observații:

1. Propunerea de la art. 268 alin. (1) lit. c) din Codul muncii vizează atât modalitatea de calcul a termenului de prescripție, cât și extinderea ipotezelor în care se va aplica acest termen de prescripție.

În prezent, art. 268 alin. (1) lit. c) din Codul muncii prevede că cererile în vederea soluționării unui conflict de muncă pot fi formulate în termen de 3 ani de la data nașterii dreptului la acțiune, în situația în care obiectul conflictului individual de muncă constă în plata unor drepturi salariale neacordate sau a unor despăgubiri către salariat, precum și în cazul răspunderii patrimoniale a salariaților față de angajator.

Alin. (2) al art. 268 prevede că *„în toate situațiile, altele decât cele prevăzute la alin. (1), termenul este de 3 ani de la data nașterii dreptului”*. Prin urmare, în alte situații decât cele prevăzute la alin. (1), inclusiv în cazul plății nedatorate, termenul de prescripție se calculează potrivit art. 268 alin. (2) din Codul muncii.

Potrivit propunerii formulate pentru art. 268 alin. (1) lit. c), cererile în vederea soluționării unui conflict de muncă pot fi formulate în termen de 3 ani de la data de la care a cunoscut sau trebuia să cunoască producerea pagubei, în situația în care obiectul conflictului individual de muncă constă în plata unor drepturi salariale neacordate, a unor despăgubiri către salariat, în cazul răspunderii patrimoniale a salariaților față de angajator, precum și în cazul restituirii unor sume care au format obiectul unor plăți nedatorate.

În reglementarea în vigoare din Codul muncii, momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție extinctivă este stabilit prin raportare la data nașterii dreptului la acțiune.

În dreptul comun, regula generală în ceea ce privește momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție extinctivă este cuprinsă în art. 2.523 din Codul civil, potrivit căruia *„Prescripția începe să curgă de la data când titularul dreptului la acțiune a cunoscut sau, după împrejurări, trebuia să cunoască nașterea lui.”*

Art. 2.528 din Codul civil reglementează dreptul la acțiunea în repararea pagubei cauzate printr-o faptă ilicită, prevăzându-se că: *„(1) Prescripția dreptului la acțiune în repararea unei pagube care a fost cauzată printr-o faptă ilicită începe să curgă de la data când păgubitul a*

cunoscut sau trebuia să cunoască atât paguba, cât și pe cel care răspunde de ea. (2) Dispozițiile alin. (1) se aplică, în mod corespunzător, și în cazul acțiunii în restituire întemeiate pe îmbogățirea fără justă cauză, plata nedatorată sau gestiunea de afaceri.”

Propunerea de modificare a art. 268 alin. (1) lit. c) din Codul muncii preia trunchiat prevederile art. 2.528 din Codul civil pentru a determina modul de calcul al termenului de prescripție.

În condițiile în care reglementarea în vigoare, care se referă la „data nașterii dreptului la acțiune” este clară și acoperă toate situațiile vizate, inclusiv cazul restituirii unor sume care au format obiectul unor plăți nedatorate, date fiind dispozițiile art. 268 alin. (2) din Codul muncii, s-a apreciat că nu este necesară modificarea propusă. Momentul de la care se calculează termenul de prescripție se stabilește în funcție de ipotezele vizate, potrivit dispozițiilor dreptului comun.

2. Potrivit propunerii de modificare a art. 269 alin. (2) din Codul muncii, cererile referitoare la judecarea conflictelor de muncă se adresează instanței competente în a cărei circumscripție reclamantul își are domiciliul, reședința sau locul de muncă ori, după caz, sediul. Astfel, acest text stabilește o competență alternativă, reunind toate ipotezele prevăzute în reglementarea în vigoare de la art. 269 alin. (2) din Codul muncii și cele care au fost prevăzute la art. 210 din Legea dialogului social nr. 62/2011, în prezent abrogată.

Referitor la *competența materială* de soluționare în primă instanță a conflictelor individuale de muncă, urmare a abrogării Legii dialogului social nr. 62/2011, aceasta se va stabili potrivit dreptului comun, respectiv revine tribunalului să judece în primă instanță aceste litigii, în conformitate cu prevederile art. 95 pct. 1 din Codul de procedură civilă.

În acest sens, Comisia a reținut că, din coroborarea dispozițiilor art. 94 și art. 95 pct. 1 din Codul de procedură civilă, tribunalul este instanță de drept comun în ceea ce privește judecata în primă instanță a cauzelor civile, judecătoria fiind instanță de excepție sub acest aspect. Prin urmare, în reglementarea actuală, tribunalului îi este conferită plenitudinea de competență pentru judecata în primă instanță, fiind competent să judece toate cererile care nu sunt date prin lege în competența altei instanțe. În schimb, judecătoria soluționează doar cererile expres și limitativ prevăzute de lege ca fiind de competența sa, normele care instituie competența acestei instanțe fiind de strictă interpretare și aplicare.

În plus, față de intenția legiuitorului exprimată în motivele care au justificat crearea unui nou cadru legislativ în materia procesului civil, rezultă că enumerarea din cuprinsul art. 94 a materiilor care atrag competența judecătoriei vizează cauzele civile *stricto sensu*, respectiv cele reglementate de Codul civil, nefiind avute în vedere acele materii care, fără a fi propriu-zis civile,

sunt reglementate, de regulă, prin legi speciale, ale căror dispoziții se completează cu legislația civilă și/sau procesual civilă.

Un argument în plus în stabilirea competenței materiale în favoarea tribunalului constă și în faptul că, de principiu, cauze privind conflictele de muncă se soluționează în primă instanță de secții sau, după caz, completuri specializate înființate în cadrul tribunalelor, potrivit art. 40 alin. (3) din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară.

Mai mult, conform art. 60 alin. (1) din același act normativ, completul pentru soluționarea în primă instanță a cauzelor privind conflictele de muncă și asigurări sociale se constituie dintr-un judecător și 2 asistenți judiciari.

Or, asistenții judiciari funcționează în cadrul tribunalelor sau al tribunalelor specializate care judecă în primă instanță, potrivit legii, cauze privind conflictele de muncă și asigurări sociale, aspect care rezultă și din prevederile art. 122 alin. (6) din Legea nr. 304/2022.

De altfel, și din cuprinsul H.G. nr. 616/2005 privind condițiile, procedura de selecție și de propunere de către Consiliul Economic și Social a candidaților pentru a fi numiți ca asistenți judiciari de către ministrul justiției, precum și condițiile de delegare, detașare și transfer ale asistenților judiciari, reiese că asistenții judiciari sunt numiți pe posturile vacante din cadrul tribunalelor (art. 4 alin. 1 și 4, art. 9 alin. 1).

Cu toate acestea, ulterior abrogării Legii dialogului social nr. 62/2011, la nivelul unor instanțe judecătorești s-a exprimat și o opinie izolată potrivit căreia în materia conflictelor individuale de muncă competența materială ar fi partajată între judecătorii și tribunale conform regulilor Codului de procedură civilă vizând competența după materie și valoare. Astfel, unele instanțe au reținut că analiza incidenței art. 94 din Codul de procedură civilă trebuie verificată prin prisma obiectelor conflictelor individuale de muncă, astfel cum acestea sunt enumerate în art. 266 și art. 268 din Codul muncii.

În acest context, pentru a se evita interpretarea neunitară a normelor referitoare la competență, **Comisia a apreciat că se impune reglementarea expresă în Codul muncii a competenței materiale a tribunalului în soluționarea în primă instanță a conflictelor individuale de muncă.**

3. Modificarea propusă la art. 270 din Codul muncii vizează eliminarea referirii la timbrul judiciar, dat fiind faptul că Ordonanța Guvernului nr. 32/1995 privind timbrul judiciar a fost abrogată prin O.U.G. nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru.

4. Ca urmare a propunerii de abrogare a art. 271 alin. (3) din Codul muncii, va fi eliminată dispoziția care prevede că *procedura de citare* este corect îndeplinită dacă se realizează cu 24 de ore înainte de termenul de judecată.

Trebuie avut în vedere că art. 271 alin. (3) fusese modificat implicit la data intrării în vigoare a Legii dialogului social nr. 62/2011, care prevedea la art. 213 că părțile sunt legal citate dacă citația le-a fost înmănată cu cel puțin 5 zile înaintea judecării.

Prin urmare, Comisia a apreciat necesară eliminarea prevederilor art. 271 alin. (3) din Codul muncii, cu atât mai mult cu cât Legea nr. 62/2011 a fost abrogată, pentru a evita interpretarea diferită cu privire la aplicabilitatea acestor dispoziții, urmând a fi incidente prevederile Codului de procedură civilă referitoare la citarea părților. De altfel, art. 159 din Codul de procedură civilă, care oferă posibilitatea judecătorului să aprecieze în funcție de circumstanțele cauzei dacă se impune sau nu reducerea termenului pentru realizarea procedurii de citare, sunt în măsură să asigure soluționarea cu celeritate a conflictelor de muncă, fără a fi necesară reglementarea expresă a unui termen mai scurt.

5. Propunerea de la art. 274 din Codul muncii este o consecință a modificărilor intervenite ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă. În prezent, calea de atac împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de tribunal în litigiile de muncă este apelul, decizia pronunțată în apel fiind definitivă.

6. Referitor la calea de atac a apelului, Comisia a observat că dispozițiile cuprinse în Codul muncii nu prevăd expres calea de atac împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță în materia conflictelor individuale de muncă. Atât calea de atac a apelului, cât și termenul de exercitare au fost prevăzute expres la art. 214 și art. 215 din Legea dialogului social nr. 62/2011, norme speciale care în prezent sunt abrogate.

În lipsa unei prevederi exprese în Codul muncii și în contextul abrogării Legii dialogului social nr. 62/2011, în prezent calea de atac este cea prevăzută de art. 466 alin. (1), coroborat cu art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, respectiv apelul. Totodată, termenul de apel este cel de drept comun, respectiv 30 de zile de la data comunicării hotărârii.

Propunerea legislativă prevede completarea Codului muncii cu nou articol, art. 274¹, care stabilește termenul de apel la 15 zile de la data comunicării hotărârii.

Până la momentul abrogării Legii nr. 62/2011, termenul de apel în cazul hotărârilor pronunțate în conflictele de muncă era de 10 zile de la data comunicării hotărârii, reglementare justificată de caracterul urgent al procedurii de soluționare a litigiilor de muncă.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Prin urmare, propunerea ca termenul de apel în această materie să fie de 15 zile, iar nu cel de drept comun de 30 zile, este în acord cu necesitatea soluționării conflictelor de muncă în regim de urgență, potrivit art. 271 alin. (1) din Codul muncii.

Cu deosebită considerație,

Judecător Daniel GRĂDINARU
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011